

V Bruseli 12. júna 2024
(OR. en)

10805/24

Medziinštitucionálny spis:
2023/0463(COD)

AG 119
JAI 965
FREMP 289
DISINFO 89
HYBRID 96
MI 581
DATAPROTECT 236
AUDIO 70
CONSOM 213
TELECOM 206
CODEC 1453

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	16889/23 +ADD1, 10266/24
Predmet:	Návrh smernice o transparentnosti zastupovania záujmov v mene tretích krajín – diskusia o smerovaní

I. ÚVOD

1. Komisia prijala 12. decembra 2023 balík opatrení v oblasti obrany demokracie. Tvorí ho:
 - i) oznámenie Komisie o obrane demokracie¹;
 - ii) návrh novej smernice o transparentnosti zastupovania záujmov vykonávaného v mene tretích krajín² (ďalej len „navrhovaná smernica“);
 - iii) návrh nariadenia, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 a (EÚ) 2018/1724³, ktorý je sprievodným dokumentom k navrhovanej smernici;

¹ 16935/23 + ADD 1.

² 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

³ 17076/23.

- iv) posúdenie vplyvu⁴, ktoré je sprievodným dokumentom k obom legislatívnym návrhom uvedeným v bodoch ii) a iii);
 - v) odporúčanie Komisie týkajúce sa inkluzívnych a odolných volebných procesov v Únii a posilnenia európskeho charakteru a účinného priebehu volieb do Európskeho parlamentu⁵;
 - vi) odporúčanie Komisie týkajúce sa podpory angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík⁶.
2. V Európskom parlamente je hlavným výborom Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (IMCO). Vymenovaným spravodajcom je Pablo ARIAS ECHEVERRIA (PPE, Španielsko). Práca v Európskom parlamente stále prebieha.
3. Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal stanovisko⁷ 24. apríla 2024.
4. Výbor stálych predstaviteľov (časť II) sa 8. februára 2024 dohodol na nepovinnnej konzultácii⁸ s Výborom regiónov. Výbor regiónov prijal stanovisko⁹ 17. apríla 2024.

⁴ 16889/23 + ADD 3 + ADD 4; 17076/23 + ADD 1 + ADD 2.

⁵ 7434/24.

⁶ 7433/24.

⁷ 9738/24.

⁸ 6003/24.

⁹ 10327/24.

II. PRÁCA V RADE

5. Komisia predložila hlavné prvky balíka vrátane navrhovanej smernice a sprievodného posúdenia vplyvu na zasadnutí pracovnej skupiny pre všeobecné záležitosti (GAG) 9. januára 2024 a uvedené dve odporúčania na zasadnutí 11. januára.
6. Ministri viedli diskusiu o smerovaní v súvislosti s balíkom opatrení v oblasti obrany demokracie vrátane navrhovanej smernice na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti (GAC) 29. januára na základe neoficiálneho dokumentu predsedníctva¹⁰.
7. GAG na tomto základe dokončila prvé preskúmanie navrhovanej smernice vrátane výmeny informácií o praktických aspektoch navrhovanej smernice a registra transparentnosti EÚ. Niektoré delegácie tiež informovali o svojich existujúcich a pripravovaných vnútroštátnych registroch/právnych predpisoch.
8. Predsedníctvo na základe rokovaní na úrovni GAG a neformálnych konzultácií identifikovalo tieto kľúčové politické otázky, ktoré boli postúpené Výboru stálych predstaviteľov (COREPER) na usmernenie k ďalšej práci:
 - i) rozsah pôsobnosti a ciele;
 - ii) úroveň harmonizácie a
 - iii) registre.
9. Právny servis Rady vydal 25. apríla 2024 písomné stanovisko¹¹ k právnemu základu návrhu.

¹⁰ 5428/24.

¹¹ 9328/24.

III. SÚČASNÝ STAV

10. COREPER rokoval o kľúčových politických otázkach uvedených v bode 8 na svojom zasadnutí 29. mája 2024 na základe poznámky¹², v ktorej sa určili kľúčové oblasti, ktoré si vyžadujú usmernenie pre ďalšiu prácu, a otázky, ktoré sa majú riešiť.
11. Predsedníctvo na tomto základe vypracovalo tieto operatívne závery s cieľom usmerniť ďalšiu prácu na troch kľúčových politických otázkach uvedených v bode 8.
12. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti a ciele:
 - i) článok 114 ZFEÚ poskytuje vhodný právny základ pre navrhovanú smernicu;
 - ii) preto sa prepojenie s hospodárskymi činnosťami musí zachovať a navrhovaná smernica by sa mala vzťahovať na činnosti zastupovania záujmov zahŕňajúce služby zastupovania záujmov a činnosť zastupovania záujmov, „*ktorá je spojená s činnosťami hospodárskej povahy alebo ich nahrádza a je tak porovnateľná so službou zastupovania záujmov*“ [článok 3 ods. 1 písm. b) navrhovanej smernice];
 - iii) navrhovaná smernica by sa mala vzťahovať na subjekty vykonávajúce činnosti zastupovania záujmov v mene tretích krajín;
 - iv) vymedzenie pojmov musí byť jasné a založené na objektívnych kritériách; vymedzenie pojmu „činnosti zastupovania záujmov“ musí súvisieť s priamou komunikáciou (ústnou aj písomnou) s verejnými činiteľmi alebo orgánmi.

¹² 10226/24.

13. Pokiaľ ide o úroveň harmonizácie:

- i) v navrhovanej smernici je potrebné zaviesť d'alšiu flexibilitu v rôznych ustanoveniach s cieľom riešiť osobitné vnútroštátne okolnosti a prístupy, ako aj umožniť v prípade potreby prísnejšie vnútroštátne opatrenia vrátane ustanovení o príslušných a dozorných orgánoch, ako aj o sankciách;
- ii) uznáva sa, že niektoré ustanovenia si môžu vyžadovať primeranú úroveň harmonizácie, aby sa zabezpečilo účinné a bezproblémové vykonávanie navrhovanej smernice; takáto harmonizácia by sa mala vzťahovať aj na niektoré prvky vnútroštátnych registrov, ako sú poskytované informácie a cezhraničná spolupráca.

14. Pokiaľ ide o registre:

- i) registre by sa mali viesť na vnútroštátnej úrovni, prípadne by sa mali zakladať na spoločnej architektúre a mali by byť prepojené prostredníctvom portálu na úrovni EÚ;
- ii) hoci si táto funkcionálna vyžaduje určitú úroveň harmonizácie, členské štáty by mali mať stále možnosť zhromažďovať dodatočné informácie, ak to považujú za potrebné.

15. Predsedníctvo okrem toho poznamenalo, že riziko zahraničného zasahovania do našich demokratických procesov naďalej jednoznačne znepokojuje všetky delegácie. Hoci všetky delegácie súhlasia s tým, že táto navrhovaná smernica môže prispieť k riešeniu tohto rizika, boli vyjadrené aj obavy, pokiaľ ide o riziká stigmatizácie občianskej spoločnosti a vplyv, ktorý navrhovaná smernica môže mať na určité základné slobody, najmä na slobodu prejavu a združovania.

IV. ZÁVERY

16. Vzhľadom na uvedené sa ministri vyzývajú, aby na zasadnutí Rady (všeobecné záležitosti) 25. júna viedli na základe dokumentu predsedníctva na rokovanie, ktorý je uvedený v prílohe k tejto poznámke, diskusiu o smerovaní, v rámci ktorej sa budú riešiť otázky, ktoré sú v ňom uvedené.
-

Návrh smernice o transparentnosti zastupovania záujmov v mene tretích krajín

Zasadnutie Rady pre všeobecné záležitosti 25. júna 2024

Dokument predsedníctva na rokovanie

Kontext

Riziko zahraničného zasahovania do procesov tvorby verejnej politiky vyvoláva vo všetkých členských štátoch čoraz väčšie obavy. V posledných rokoch EÚ vyvinula širokú škálu nástrojov na riešenie zahraničného zasahovania a boj proti nemu. V rámci tohto úsilia je teraz dôležité vypracovať európsky prístup, ktorý bude v súlade s hodnotami EÚ, pokiaľ ide o zastupovanie záujmov v mene tretích krajín.

Hlavným cieľom navrhovanej smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu činností zastupovania záujmov vykonávaných v mene tretích krajín pri plnom rešpektovaní základných práv a demokratických zásad, hodnôt a slobôd. Navrhuje sa dosiahnuť to zavedením požiadaviek na transparentnosť a zodpovednosť uplatniteľných na subjekty vykonávajúce činnosti zastupovania záujmov len v mene tretích krajín. Inými slovami, tieto požiadavky sa nevzťahujú na subjekty, ktoré dostávajú finančnú podporu z tretích krajín na účely nesúvisiace s činnosťami zastupovania záujmov.

Navrhovaná smernica sa okrem toho zameriava na transparentnosť a jej cieľom nie je negatívne označovať činnosti konkrétnych subjektov (stigmatizácia) ani obmedzovať občiansky priestor a slobodu prejavu a združovania. Okrem toho sa ňou nezakazuje žiadny druh činnosti ani nevyžaduje transparentnosť zahraničného financovania, ktoré nesúvisí s činnosťami zastupovania záujmov.

Napriek uvedeným zárukám v navrhovanej smernici však pretrvávajú obavy, pokiaľ ide o možné neúmyselné riziká stigmatizácie subjektov vrátane organizácií občianskej spoločnosti (OOS) a možné obmedzenia slobody prejavu a združovania, ktoré by mohli vyplývať z jej vykonávania.

Preto, aj keď sú transparentnosť a zodpovednosť legitímnymi cieľmi pri riešení obáv súvisiacich s demokraciou v dnešnom geopolitickom prostredí, akékoľvek prostriedky na dosiahnutie týchto cieľov musia byť účinné a zároveň musia viesť k podpore občianskeho priestoru.

Otázky pre ministrov

V súvislosti s kľúčovými oblasťami navrhovanej smernice, ktoré si vyžadujú ďalšie usmernenia, sa zdá, že operatívne závery sú na dosah, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti a ciele, úroveň harmonizácie a registre.

Zároveň je nevyhnutné, aby opatrenia EÚ boli primerané a nastolili správnu rovnováhu medzi požiadavkami na transparentnosť/zodpovednosť na jednej strane a ochranou slobody prejavu a združovania na strane druhej. Takisto je potrebné zaviesť dostatočné záruky na zabezpečenie ochrany týchto slobôd, ako aj na zabránenie stigmatizácii subjektov, na ktoré sa vzťahujú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a operatívne závery uvedené v časti III poznámky sa ministri vyzývajú, aby odpovedali na tieto otázky:

- 1. Súhlasíte s tým, že operatívne závery uvedené v bodoch 12 až 14 poznámky poskytujú dobrý základ pre ďalšiu prácu na navrhovanej smernici na technickej úrovni?***
- 2. Považujete záruky proti stigmatizácii a na ochranu slobôd stanovené v navrhovanej smernici za dostatočné? Ak nie, aké dodatočné záruky by sa podľa vás mali zaviesť? Vidíte iné spôsoby podpory občianskeho priestoru, ktoré dopĺňajú navrhovaný nástroj?***